NEDERLANDSE VERENIGING DUURZAME ENERGIE

Begroting KGG

Begrotingsbehandeling Klimaat en Groene Groei – november 2026

Een duurzaam energiesysteem maakt Nederland energieonafhankelijker en zorgt daarnaast voor een schoner klimaat, een voorspelbare energierekening en een bloeiende economie. Wennink noemt investeren in duurzame productie en clean tech een 'triple win': investeringen binnen het domein energie- en klimaattechnologie dragen bij aan energie- en grondstofzekerheid, verduurzaming en het veiligstellen van ons toekomstig verdienvermogen. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is blij met de gepresenteerde plannen van het kabinet met Prinsjesdag om vol door te gaan met de energietransitie. Maar dit is nog maar het voorgerecht. In aanloop naar de Voorjaarsnota kunnen al belangrijke stappen worden gezet. In de Voorjaarsnota moet vervolgens het hoofdgerecht volgen, met aanvullende maatregelen en budget voor een snellere overstap op duurzame energie van eigen bodem. Door stabiel beleid, uitvoerbare instrumenten en langjarige zekerheid kan de duurzame energiesector doen wat nodig is: versnellen, investeren en Nederland economisch sterker maken.

Zet in gang wat nu al kan

In de Miljoenennota wordt een belangrijk begin gemaakt met extra energie- en klimaatbeleid, zoals een regeling om benzineauto's in te ruilen voor elektrische en (beperkt) extra geld voor flexibel gebruik van elektriciteit en energiebesparing in de industrie. Naast het versnellen van de goede randvoorwaarden voor de energietransitie (zie inzet hieronder), zijn er nu al mogelijkheden om stappen te zetten in de begroting waardoor versnelling later alleen maar makkelijker wordt.

- **Vergroot het budget voor de Flex-E-regeling en de Flex-E-XL regeling**. Flexibel en slim gebruik van het stroomnet is een oplossing die al op korte termijn ademruimte kan bieden bij netcongestie. Door flexibel stroomverbruik kunnen bedrijven doorgroeien ondanks netcongestie, en kunnen zij kosten besparen door een flexcontract te sluiten met de netbeheerder. Trek daarom meer geld uit voor de Flex-E en zorg dat de Flex-E XL voor bedrijven met een grote aansluiting snel in 2027 van start kan gaan.
- **Maak elektriciteit aantrekkelijker dan fossiele energie**, onder meer door de energiebelasting op elektriciteit te verlagen.
- Het is goed dat de KGG-begroting inzet op 40 GW wind op zee in 2040, en dat daar middelen voor worden vrijgemaakt. Zorg dat er nu **duidelijkheid gegeven wordt voor wind op zee**, zet in op de succesvolle uitrol van Contracts for Difference (CfD's) en geef bedrijven zekerheid over de uitvoering.
- **Creëer vraag naar duurzame producten.** De verduurzaming van de industrie vraagt grote investeringen. Die zijn alleen rendabel als er een structurele markt is voor duurzame producten. Vraagcreatie is hiervoor een haalbare en cruciale sleutel: voor zowel verduurzaming als concurrentievermogen. De

beste regeling is hier een Europese en zowel gericht op publieke als private investeringen, zoals dit nu onder andere wordt besproken in de *Industrial Accelerator Act*. In deze geopolitiek onzekere tijden is een krachtige Europese markt extra belangrijk.

Zorg voor stabiel, langjarig beleid

De energietransitie draait op lange investeringslijnen. Voor bedrijven, energiegemeenschappen en uitvoeringsorganisaties is duidelijkheid over toekomstig beleid en regelingen van levensbelang. De **SDE++ regeling is de cruciale motor achter de energietransitie**, de NVDE is heel blij met het verlengen van de SDE++ tot en met 2032. De NVDE roept op tot structurele investeringen en samenhangend beleid om zekerheid te geven over de toekomst van Nederland.

- **Help huishoudens met het verduurzamen van woningen als bescherming tegen hoge en onzekere energieprijzen.** Reserveer voldoende budget om huishoudens te blijven ondersteunen. Na 2030 dreigt een 'ravijnjaar' voor verduurzaming van de gebouwde omgeving, daarom is tijdig extra langjarig budget nodig. Met onder meer de ISDE-subsidie en de renteloze leningen van het Warmtefonds zorgen we ervoor dat iedereen meekan in de energietransitie.
- De Garantieregeling Warmtenetten (GRW) is heel welkom om warmtenetten makkelijker van de grond te krijgen. Maar **aanvullende middelen zijn nodig voor de realisatie van warmtenetten**. Op korte termijn is het zaak dat er éénmalig (en dus niet belastend voor het begrotingssaldo) voldoende budget vrij wordt gemaakt om de private warmtebedrijven, die daarvoor open staan, over te nemen. Hierdoor kan de kennis en ervaring van bestaande warmtebedrijven behouden blijven. Langjarig zullen er middelen (zoals met de WIS 2.0) vrij moeten komen voor collectieve warmtesystemen, om zo de maatschappelijke meerwaarde van warmtenetten terug te laten komen in de businesscase en op de energierekening. Tegelijkertijd moet er voldoende aandacht zijn voor de warmtebronnen zelf: zonder duurzame bronnen geen warmtenetten. Maak daarom ruimte voor investeringen in onder meer geothermie en aquathermie, bijvoorbeeld via gerichte ondersteuning van de hoge aanloopkosten.
- **Bied verduurzaming van de industrie langjarige zekerheid** door subsidiebudgetten voor VEKI, NIKI, OWE en STIWHI structureel op peil te houden. Laat de SDE++ beter aansluiten bij de realiteit van de industrie en stuur op de meest efficiënte oplossingen, zoals efficiënte elektrificatie.
- Volgens de KEV is gebrek aan CO_2-vrije flexibiliteit een groot knelpunt voor de elektriciteitssector. **Zorg daarom voor een duidelijk transitiepad richting een CO_2-vrije elektriciteitssector in 2040**, passend beleid en voldoende middelen voor de ombouw van centrales.

Creëer de randvoorwaarden voor versnelling

De NVDE is positief over de aankondiging van Crisiswetgeving Netcongestie om vergunningverlening en andere procedures rondom energieprojecten te versnellen. In de begroting is tevens ruimte gemaakt voor efficiëntere benutting van het huidige net. Nu is het zaak dat de maatregelen snel worden vertaald naar wetgeving en dat gemeenten en provincies die nieuwe gereedschappen ook gaan gebruiken.

- **Prioriteer het versnellen van de doorlooptijden voor energieprojecten**. Energieprojecten kunnen binnen de bestaande wet- en regelgeving tot wel 75 procent sneller worden gerealiseerd, blijkt uit onderzoek van Arcadis, uitgevoerd in opdracht van de NVDE. De 15 miljoen euro die is gereserveerd voor de Taskforce projectaanpak middenspanning is een positieve ontwikkeling, evenals de herziening van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). Nu is het nodig om meer budget vrij te

maken, onder andere voor standaardisering van vergunningen en sterkere nationale regie. Twee jaar praten en twee jaar bouwen is haalbaar.

- **Regel een stikstofvrijstelling voor duurzame energie(infra)projecten**. Het kleine beetje stikstofuitstoot tijdens de bouw van deze projecten mag decennia aan duurzame energieproductie en een veelvoud aan stikstofreductie niet in de weg staan. Het European Grids Package biedt hiervoor mogelijkheden en het ministerie bereidt de implementatie in Nederland al voor. Ga voortvarend door met de behandeling en benut de volle ruimte van de vrijstelling. Daarnaast is snelle uitvoering van het stikstofpakket noodzakelijk, aangezien ook energieopwekprojecten tegen stikstofbeperkingen aanlopen.
- **Versterk de handhaving van de energiebesparingsplicht met structureel hoger budget.** Naast het implementeren van goede wet- en regelgeving is het handhaven van de naleving hiervan minstens zo belangrijk. Een spoedcontrole in de handhaving bespaart zo'n 1 miljard m^3 aardgas en 5 miljard kWh elektriciteit. Door meer geld vrij te maken voor energiebesparingshandhaving wordt het vertrouwen in de uitvoeringskracht van de overheid gewaarborgd en besparen we veel energie.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.